

KURJER KRAKOWSKI.

Kurjer wychodzi codziennie rano z wyjątkiem niedziel i świąt uroczystych.

Prenumerata wynosi:		na prowincyi z przesyłką:	
w Krakowie:			
Rocznie . . . 9-60	Kwartalnie . . . 2-40	Rocznie . . . . . 12 zlr.	
Półrocznie . . . 4-80	Miesięcznie . . . 1-80	Półrocznie . . . . . 6 .	
Za odosłanie 20 ct. miesięcznie		Kwartalnie . . . . . 3 .	
		Miesięcznie . . . . . 1 .	

Cena ogłoszeń:
 Za wiersz petitowy lub za jego miejsce, pierwszy raz 10 centów, za każdy następny zaś 5 centów. Nadstawiane od wiersza petitowego 20 ct. Prospekt, cyrkularze dla prenumeratorów zamiejscowych po 1 zlr. od 100 egz., dla prenumeratorów miejscowych po 50 ct. od 100 egz. Nekrologja po 10 ct. od wiersza

Ajencje Kurjera w Krakowie:
 Administracja „Kurjera“ (hotel Saski), główna trafik na linii A-B, sklep Z. Skalskiego w Sukiennicach, handel Kuklińskiego w Sukiennicach, sklep Hessa w Rybku, handel Bajera ul. Grodzka, Ringel, trafik na ul. Grodzka, E. Gross ul. Mostowa, księgarnia Zupańskiego w Rybku, handel Ekerka ul. Karmelicka, Grenier ul. Zwierzyniecka, Frist ul. Florjańska, trafik Markowicza ul. Florjańska, antykwarja Himmelsblaua ul. Szpitalna, J. Horowitz ul. Łobzowska, drukarnia A. Koziańskiego na Podgórzu.
 We Lwowie ogłoszenia do „Kurjera“ przyjmuje „Centrale biuro Ogłoszeń“ ul. Kopernika l. 11.

Administracja i Redakcja w księgarni K. Bartoszewicza (hotel Saski).

Cena pojedynczego Numeru 10 centów.

Od Administracji.

Zwracamy uwagę Szanownych Prenumeratorów, że „Kurjer“ kończy się prenumerata półroczna, kwartalna i miesięczna — prosimy przeto o spieszne jej odnowienie dla zapobieżenia opóźnieniu w przesyłce.

Warunki prenumeraty jak w nagłówku.

Każdy nowo-przybywający od Października kwartalny prenumerator otrzyma bezpłatnie dwutomową znakomitą powieść M. Jokaja „Biała Dama“.

Zwracamy uwagę, że Kurjer nasz wychodzi z datą prawdziwą a nie fikcyjną, t. j. że numer nosi też samą datę w której wychodzi, podczas kiedy inne pisma dziś wychodzące noszą datę jutrzejszą.

KALENDARZ.

Dziś: Michała archanioła. Imię słowiańskie: Dażboga.
 Jutro: Hieronima Ojca kośc. Imię słowiańskie: Imisława.
 Pojutrze: Remigiego biskupa w. Imię słowiańskie: Znatysława.
 Wschód słońca o godzinie 5 minut 58. Zachód o g. 5 m. 42. Długość dnia 11 g. 43 m.

NABOŻEŃSTWA.

W kościele św. Floryana na Kleparzu przez cały rok msza św. codziennie o godz. 6, 7 i 8 rano.

W kościele OO. Dominikanów przez cały rok o g. 5 rano msza ś. i śpiewanie różańca, o 9 wotywa, co godzina msza św. do 10 rano; w niedziele i święta msza ś. o g. wpół do dwunastej w kapł. M. B. Różańcowej.

W kościele OO. Reformatorów codziennie pierwsza msza ś. o g. wpół do 6, ostatnia o 10; w niedziele i święta urocz. suma o godz. wpół oo 11 z kazaniem o godz. wpół do 4 nieszpory, poczem Litania do Najśw. Maryi Panny.

W kościele św. Józefa nieustająca adoracya Najś. Sakramentu.

Proces St. Skrzyńskiego.

(Ciąg dalszy).

III. Oprócz powyższych czynów karygodnych stwierdził nadto wynik śledztwa, że w czasie gdy prezes konferencji Towarzystwa św. Wincentego a Paulo przy kościele Bożego Ciała na Kazimierzu Stanisław Górski w r. 1883 odjechawszy z Krakowa powierzył Stanisławowi Skrzyńskiemu kasę pożyczkową towarzystwa, tenże dopuścił się przy sprawowaniu zarządu tejże kasy niektórych nadużyć. Do pobierania pożyczek z kasy powyższej byli tylko członkowie towarzystwa uprawnieni. Kasyer kongregacji atoli, ks. Edward Gajowy stwierdził na podstawie ksiąg towarzystwa, że jako pożyczkobiercy pod datą 15

lipca i 15 października 1883 są zapisani N. Szafran z kwotą 24 zlr. i N. Jarosz z kwotą 18 zlr. z tem, iż z kwoty pierwszej 15 listopada 1883 — 2 zlr. upłacono. Szafran ani Jarosz nie byli atoli nigdy członkami kongregacji i mimo to utrzymuje Skrzyński, że udzielił im obu pożyczki. Szafran bowiem był jego służącym a Jarosz tegoż krewnym on więc zaręczył za nich obydwóch. Już samo takie dowolne a świadome przeciw przepisom statutu rozporządzenie funduszami towarzystwa jemu powierzonymi, przedstawia się jako sprzeniewierzenie; a kwestya poręczenia jest tutaj zupełnie obojętną. Zachodzi atoli uzasadnione podejrzenie, że Skrzyński obydwie powyższe kwoty sam sobie przywłaszczył a Szafran i Jarosz są tylko podstawionemi osobami, zwłaszcza, że pierwszy (jak Nr. D 191) jest obecnie w Ameryce a drugiego nie można było odszukać, zaś jak się okazuje z zeznań Wincentego Poznańskiego, Jana i Karola Lampków, tudzież Antoniego Tyszki i Michała Niwińskiego: Skrzyński w zarządzaniu funduszem pożyczkowym postępował z wielką dowolnością, a Tyszce i Niwińskiemu sam proponował udzielenie pożyczki z funduszu towarzystwa, zamiast zaliczki za robotę stolarską i tapicerską dla niego uskutecznić się mającą. W obec tego zatem Skrzyński o sprzeniewierzenie obydwóch kwot dostatecznie jest podejrzanym.

IV. Zeznaniami ks. Stanisława Spisa i Stanisława Górskiego stwierdzono, że zarząd Towarzystwa opieki św. Józefa, do którego oni obydwaj należeli 17 stycznia 1884 powierzył Stanisławowi Skrzyńskiemu kwotę 40 zlr. na prenumeratę gazet dla tegoż towarzystwa; Skrzyński atoli z kwoty powyższej jedynie 20 zlr. użył na prenumeratę resztę zaś, t. j. 20 zlr. dla siebie zatrzymał i ua własne użył cele.

V. Nadto stwierdzono zeznaniami tychże samych osób w związku z wyjaśnieniem Nr. D 207 przez Dyrekcyę krakowskiej kasy oszczędności udzielonem, że w dniu 18 stycznia 1884 Stanisław Górski powierzył Skrzyńskiemu książeczkę Kasy oszczędności Nr. 62 i 383 na którą fundusze Towarzystwa opieki św. Józefa były złożone, celem podjęcia pewnej kwoty na potrzeby Towarzystwa. Skrzyński atoli książeczkę tę na którą w owym dniu jeszcze kwota 577 zlr. 51 ent. była złożona Górskiemu, nie zwrócił lecz sobie zatrzymał i w tymże dniu na rzecz własną podjął z Kasy oszczędności 500 zlr. 21 ent. Skrzyński przyznaje się do zatrzymania sobie książeczki, zasłaniając się tem, że należał do zarządu Towarzystwa, a zatem miał równe prawo jak Górski do trzymywania u siebie powyższej książeczki wkładowej. To tłumaczenie się jest atoli zupełnie bez znaczenia, nie chodzi tu bowiem o samo przechowywanie u siebie, do czego zresztą Skrzyński może również nie miał prawa, ale o zatrzymanie książeczki z zamiarem dowolnego dysponowania takową, a takiego zatrzymania, które oczywiście jest bezprawnem dopuścił się obwiniony, skoro stwierdzono i sam to przyznaje, że podjął na tę książeczkę dla własnego użytku kwotę 500 zlr. 21 ent. Zupełnie zaś obojętną okolicznością dla ocenienia istoty czynu jest to, czy obwiniony miał zamiar zwrócić kiedyś sprzeniewierzony przedmiot, zarówno jak i ta okoliczność, że teściowa obwinionego Celestyna Rozwadowska przyrzekła Towarzystwu zwrócić 520 zlr., on zaś odesłał książeczkę jeszcze na 77 zlr. 30 ent. opiewającą.

Że zaś kłamliwym jest tłumaczenie się Skrzyńskiego, jakoby był zamierzał wkrótce po swej ucieczce powrócić i w pierwszym rządzie Towarzystwa opieki św. Józefa za spokojić, wynika to już z tego, co powyżej przy ustępie I przytoczonym zostało, a nadto i z dalszego postępowania Skrzyńskiego aż do czasu jego przyaresztowania.

Wyjechawszy z Krakowa 19 stycznia 1884 Skrzyński wraz z Julią Rozwadowską przez Wrocław, Berlin, Ham-

burg wyjechali do Ameryki, gdzie w różnych miastach, a między tem w Chicago przebywali od marca do sierpnia 1884, potem udali się do Paryża, gdzie 25 maja 1885 wzięli ślub i skąd Julia Skrzyńska 4 czerwca 1885 wróciła do Krakowa.

Następnie Skrzyński pojechał do Monachium a stąd do Pesztu, gdzie się zameldował jako agent handlowy A. Pitt.

Z Pesztu wyjeżdżał do Paryża, gdzie znów zameldował się jako Nikodem Duinin, po powrocie zaś do Pesztu został tamże za oszustwo na szkodę Tytusowej Baho popełnione oskarżony, lecz z powodu odstąpienia poszkodowanej od oskarżenia uwolniony, a tylko za fałszywy meldunek ukarany.

Potem Skrzyński znów pojechał do Paryża, a stąd do Genewy, gdzie zabawiwszy od 30/5 do 16/6 1886, również po wyjeździe swym dał powód Ottonowi Stetterowi do wniesienia przeciw niemu doniesienia karnego o oszustwo Nr. D. 19. Z Genewy czynił starania o uzyskanie deklaracyi Nr. D 21 a od krakowskich swych wierzycieli Kowalskiego, Henryka Szwarza, Mazurskiego, Jachimskiego, Glixellego, Ginziga i Brylla, którzy ulegając prósbom i łzom Celestyny Rozwadowskiej i nadziei otrzymania choć części swych pretensyj, dali się nakłonić do podpisania żądanego oświadczenia, które jednak na odpowiedzialność sądowo-karną obwinionego wpływać nie może. Z Genewy udał się Skrzyński do Preszburga, gdzie poznał Herminę Schröckenstein, córkę Maryi Schröckensteinowej i rozpoczął starania o jej rękę, mimo że już był ożeniony z Julią Rozwadowską. Przedstawił się jako Nikodem hrabia Skrzyński, z niezmiernie bogatej familii pochodzący, przyrzekł sam sprowadzić wyprawę z Paryża, zaproponował wzięcie ślubu w Wiedniu a nakoniec prosił Schröckensteinowej o pożyczanie mu kilku tysięcy guldenów na wydatki przedślubne. Schröckensteinowa uprosiła znajomych swoich, adwokata Dr. Jerzego Preyszlera i posła na sejm Karola Neuszidlera o wyjednanie jej pożyczki. Wystawiła weksel na 2500 zlr. który jako akceptant podpisał Prezler, zaś jako żyrant Neuszidler i ten ostatni wystarał się o pożyczkę w kasie Oszczędności, którą po potrąceniu półrocznego procentu 75 zlr. wypłacono; za zgodą i na życzenie Skrzyńskiego zarezerwowano 200 zlr. na kupienie podarunku u dla Neuszidlera i opłacono kwotę 170 zlr. premię a sekuracyi na życie Schröckensteinowej, resztę w kwocie 2055 zlr. wręczyła Schröckensteinowa Skrzyńskiemu w mieszkaniu swojem w obec córki i Preyszlera. Zaciągnięte jednak za pośrednictwem kapitana Löwa w Krakowie informacyi do do osoby Skrzyńskiego wyjaśniły Schröckensteinowej i Preyszlerowi istotny stan rzeczy i w obec przyznanej wreszcie przez Skrzyńskiego fakt, iż jest żonaty, zażądano od niego zwrotu pieniędzy; posiadał atoli tylko jeszcze 1650 zlr., a i z tych usiłował jeszcze tysiączkę nieznacznie usunąć. Prezler żądał zwrotu całej wypłaconej kwoty lub pewnego zabezpieczenia, a w takim razie przyrzekł nie wnieść doniesienia karnego, dozwalając nawet kilkudniowej zwłoki; nim atoli ten termin upłynął, Skrzyński już 29 października wyjechał potajemnie do Monachium, gdzie się zameldował jako „Simon“ literat z Paryża i gdzie go 5 listopada 1886 przyaresztowano, a po ukaraniu za fałszywy meldunek do Krakowa odstawiono.

Fakt oszustwa na szkodę Schröckensteinowej i Preyszlera popełniony w myśl §. 39 u. k. nie stanowi przedmiotu obecnego oskarżenia, gdyż władze węgierskie zażądały wydania im Skrzyńskiego, celem ukarania go za czyn ten według tamtejszokrajowych przepisów.

Powyżej przytoczone szczegóły faktu tego stwierdzono wiarogodnymi zaprzysiężonemi zeznaniami Schröckensteinowej, jej córki, Preyszlera i Neuseidlera, w obec czego nie zasługuje na wiarę twierdzenie Skrzyńskiego, że Prey-

szler wiedział, iż on jest żonaty i że pożyczkę wyjednał mu dla własnego zysku, gdyż wypłacił tylko 1650 zlr. gotówką, a zażądał od niego wekslu na 2500 zlr., że więc nie przeciwna strona, ale on, t. j. Skrzyński jest bardzo poszkodowany.

Według odezwy Wydziału sprawiedliwości i Policji w Genewie Nr. D 164 Skrzyński w czasie pobytu swego tamże zwracał na siebie uwagę przez podejrzane zachowanie się, widziano go często na przechadzkach publicznych wabiącego młode dziewczęta, nie płacił rachunków aż za wdaniem się policji i to nie w całości, i zostawił po sobie sławę oszusta żyjącego po części z fortelów.

Bronisław Julian Stepiński przedłożył list krawca W. Śliwińskiego z Warszawy, z którego się okazuje, że Skrzyński w roku 1882 dopuścił się także na szkodę Śliwińskiego oszustwa w podobny sposób, jak na szkodę firmy Bobrowski et Urbański przez podstępne wyłudzenie garderoby męskiej wartości 115 rubli. List ten zbyt późno sądowi przedłożony został, 12 maja b. r., aby fakt ten można było uczynić przedmiotem oskarżenia. Wszystkie te fakty atoli potwierdzają, że podnoszona przez niektórych świadków opinia Skrzyńskiego jako człowieka niebezpiecznego dla cudzej własności, nie jest bezpodstawną. Jan Kazimierz Zieliński, Emil Schrott, tudzież Bronisław Juliusz Stepiński utrzymują, że Skrzyński i w Ameryce miał się dopuścić oszustw i że tamtejsze gazety polskie wyraźnie przed nim ostrzegaly, stwierdzenie atoli o ile zarzuty dotyczące są prawdziwe według pisma austr.-węgierskiego konsulatu w Chicago Nr. D 186 było niemożliwym.

Gdy nadto także i dokumenta obwinionego nasuwają uzasadnione wątpliwości, a w szczególności gdy jego książeczka legitymacyjna Nr. D 109 bilet lekcyjny uniwersytecki Nr. D 110, świadectwo szkolne Nr. D 111 wykazują poprawki i skrobienia, gdy metryka jego Nr. D 136 st. 34 z metryką Nr. D 154 się nie zgadza a świadectwo urzędu gminnego Nr. D 155 sprzeczne jest z osnową pisma rektora uniwersytetu Nr. 146 k. 16, przeto wszystkie powyższe okoliczności popierają podejrzenie, iż obwiniony zeznania świadków bezpodstawnie kwestyonuje, i że działał w zamiarze przysporzenia sobie bezprawnych korzyści a zatem że oskarżenie go zarówno o oszustwo jak i sprzeniewierzenie jest uzasadnione.

Przesłuchanie oskarżonego.

Po akcie oskarżenia, odczytany przez p. prokuratora, przystąpiono do przesłuchania oskarżonego.

Przewodniczący zapytuje oskarżonego o curriculum vitae.

Oskarżony opowiada, z jakiej jest rodziny i gdzie kończył szkoły. Mianowicie, że skończył filozofią, a gdy w 1878 r. odumarł go ojciec, po którym wziął w spadku około 10 tysięcy rubli, był zmuszony przez rodzinę udać się na teologię, ponieważ inaczej odmawiano mu poparcia. Później przeniósł się do Warszawy, gdzie pisywał do „Niwy“ i „Wieku“, a otrzymawszy listy polecające, zawiązał stosunki w Krakowie. W swej podróży tak w Warszawie jak Krakowie poznał świat literacki i sam jest literatem, a dziwi się, że mu p. prokurator tego nie przyznaje. Wylicza dalej oskarżony swoje broszurki i gazety do których pisywał, jak „Gazeta Krakowska“, „Gazeta Lwowska“, „Przegląd Katolicki“, „Kłosy“, „Biesiada“ etc. rozprawę „O wpływie oświaty na moralność etc.“ Przy tych zeznaniach oskarżony zachowuje się jak w salonie, nie zaniebduje wcale zewnętrznego układu. Co do swoich dochodów objaśnia, że płacono mu za korespondencyę, i mógł mieć około stu zlr. dochodu w tym czasie. W Krakowie mieszkał u hr. Reya, potem na ulicy Basztowej. — Co do swego stosunku z pp. Rozwadowskimi wyjaśnia, że starał się i wreszcie ożenił się z najmłodszą córką p. Rozwadowskiej, Julią, — a że ślub musiał zawrzeć tajemnie, bo p. Rozwadowska nie chciała żadną miarą przystać na ten związek. Udał się do Wrocławia, Berlina i Hamburga, w tym celu, ale tam mu tajnego ślubu nie dano. — Udał się więc do Królestwa Pol. — Po bezskutecznych usiłowaniach wyjechał do Ameryki, był w Bostonie, Nowym Jorku, Chicago, Quebecku etc., gdzie był agentem i różnych podejmował się prac, a szło mu dopiero w końcu trochę lepiej. Z powrotem chciał udać się do Bośni i zatrzymał się w Preszburgu i Peszcie. W Ameryce wziął ślub, — a zebrawszy fundusze, powrócił. Meldował się Pitt, bo obawiał się pogłosek, — zaś takowe naraziły go na zerwanie stosunków handlowych z znacznymi firmami win, których chciał być agentem! — Aresztowanie wreszcie pozbawiło go możliwości utrzymania wszelkich stosunków.

Ze znaniami świadków:

Ponieważ niejawił się żaden ze świadków przystąpiono odczytania zeznań. Zeznania imienników oskarżonego pp. Kazimierza, Jana i Aleksandra Skrzyńskich brzmią iż z oskarżonym nie łączą ich węzły pokrewieństwa ale że słyszeli jakby oskarżony właściwie nazywał się Skrzyńnia.

P. Beer fryzjer z ulicy Sławkowskiej zeznaje, że w roku 1883 chodził oskarżony do jego zakładu, że jednak

prócz tego że przybył z Warszawy więcej podać nie umie.

Hr. Andrzej Zauojski zeznaje że przybył do niego oskarżony i prosił o zapomogę na druk rozprawy dotyczącej zasług i życiorysu jego ojca i że mu dał na ten cel 500 zlr.

Odczytano dalej list X. Dunina, bardzo długi mający niby wyjaśnić pokrewieństwo oskarżonego z rodziną Zamojskich. Na wzmiankę przewodniczącego o wekslu na sumę 20,000 fl. odpowiada oskarżony że takowego wcale nie widział a co tych okoliczności może pan Sarzyński da wyjaśnienie P. Struszkiewicz Władysław, poseł na sejm, zeznaje w odczytanym protokole, że poznał się przez hr. Henryka Wodzickiego z oskarżonym, że takowy został wreszcie przez Towarzystwo rolnicze przyjęty na redaktora Tygodnika rolniczego, jednak po kilku tygodniach okazało się, iż niema zdolności i kierownictwo mu odebrano, odrazu z początku Administracyę oddzielono. Oskarżony twierdzi, że wchodził w znajomości nie przez lokajów i wciskając się, ale przez znajomych uczciwie, a co do zdolności, to ocena ta go nie obchodzi, a zresztą nie wie, jakie wykształcenie p. Struszkiewicz posiada. Po przeczytaniu kilku mniej ważnych zeznań przewodniczący zamyka posiedzenie o godz. 1-szej.

Posiedzenie popołudniowe. Następuje przesłuchanie świadków. Pierwszym jest krawiec p. Józef Kowalski, który miał pretensy 84 fl. za ubrania pobrane. Świadek, jak i następnym zostaje zaprzysiężony i zeznaje, że podsądny zna i że dostał dziś od p. Rozwadowskiej 50 proc. należności, więc dalszej pretensji w drodze karnej się zrzeka. Co do deklaracji jak i następnym świadkowie w podobny sposób wyjaśnia, że w czasie aresztowania na Węgrzech oskarżonego przysłała do niego p. Rozwadowska i prosiła ze łzami o cofnięcie skargi, co też on uczynił i deklaracyę żadaną podpisał.

Oskarżony prosi świadka, żeby nie obrażając się, przyznał, że surdut zamówił u innego krawca, dlatego, że pan Kowalski świadek tylko żakiety zrzeczenie robi. — Rozprawa zaczyna być bardziej zajmującą.

Świadek p. H. Schwarz zeznaje, że poznał oskarżonego w sklepie, i że tenże zamówił ubranie, oraz toaletę damską, i kazał sobie pokazywać drogie dywany po 500 i 1000 zlr., i że w ogóle kupujący zrobił na nim wedle zeznania w śledztwie wątpliwe wrażenie. — Mebli ani dywanów oskarżony nie kupił — a za toaletę zapłacił jedną ratę, zaś zaraz potem dowiedział się świadek o wyjeździe Skrzyńskiego. Działo się to w grudniu, a 19 stycznia 1884 oskarżony wyjechał. W ogóle świadkowie łagodzą wyrażenia użyte w śledztwie, że p. H. Schwarz też w znanej deklaracji oświadcza, że zrzeka się dziś pretensji na drodze karnej, a na błaganie p. Rozwadowskiej deklaracyę podpisał.

Świadek p. Mazurski opowiada, że z nim odbyła się podobna historia. Oskarżony wziął buty, a później zamówił i trzewiki, i że posyłał chłopca po pieniądze, a gdy ten przyszedł raz ostatni, zastał tylko śmiecie. — Deklaracyi podpisał nie chciał początkowo i p. R. odeszła ze łzami w oku, ale gdy przysłała po raz drugi, podpisał. — Oskarżony zapytuje się czy płacił kiedy mu za roboty? Świadek: Raz pan zapłacił, ale to było dawniej, a z obecnej pretensji nic.

Świadek p. Jachimski, właściciel sklepu futer, opowiada szeroko przybycie oskarżonego do sklepu, co przeglądał, co chciał kupić, że mówił, że ma 100 zlr. dziennego dochodu — i że w ogóle przedstawiał się jako człowiek majątny. Zgodził futro za 150 zlr., i dopiero na nalegania 50 zlr. zapłacił, a zanim inne raty popłacił, z Krakowa się wydał. — Deklaracyę podpisał i zadośćuczynienia w drodze karnej nie żąda.

Sw. p. Glixelli opowiada, że oskarżony przedstawił mu się i wydawał się, że należy do wyższego towarzystwa, że brał u niego rozmaite drobniaki, mieniał przy kupnie setki — a wreszcie wziął branzoletę i kosztowności za 73 zlr. i te pozostał winien — zresztą deklaracyę podpisał, czyniąc to dla p. Rozwadowskiej nie dla drugiej strony, „bo tu nie było czego.“ Oczywiście pretensji w drodze karnej się zrzeka.

Sw. pani Doening, właścicielka zakładu fryzjerskiego, zeznaje, że oskarżony kupował u niej, a nie pamięta kiedy i ile razy był, że jednak w końcu wziął ze sklepu różne rzeczy, a świadek nie śmiał żądać od niego, zresztą wyraża się, że nie mogła przeczuwać nic złego.

Z powodu nieobecności kilku świadków, powołano z kolei p. J. Grabowskiego. Ten opowiada o stosunku z oskarżonym wypierając się na naleganie oskarżonego pokrewieństwa, i dodaje tu i owdzie „niema zaszczytu“. Wreszcie opowiada o stosunku oskarżonego do pp. Rozwadowskich, — że sprzeczał się często z córkami pani domu o p. Skrzyńskiego i nawet posprzeczał się z niemi, gdyż miał o nim ujemne zdanie.

C. d. n.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE.

W Irlandyi wzburzenie umysłów wzrasta z każdą chwilą, a przyczyniają się do tego deputowani, przede-

wszystkiem zaś O'Brien, który wraz z dzierżawcą Man deville został skazany na więzienie i wypuszczony na wolność za kaucją. Po uwolnieniu O'Brien pojechał do Limerick, gdzie spędził noc, a nazajutrz rano wrócił do Mitchelstovn bocznymi drogami, żeby nie wpaść w ręce policji. Tutaj w domu jednego dzierżawcy, zabarykadowanym przez policją, odbyło się zgromadzenie na którym O'Brien miał mowę. Powiedział on, że zerwanie zwołaniem zostało dlatego, aby dowieść, że niepodobna jest zwinąć ligi, chyba przez osadzenie w więzieniu całego ludu irlandzkiego. Powstał przeciw sejdziom i policji i wzywał do umiarkowania, ażeby policji nie dawać sposobności do zaczepki. Wyraził zaufanie do Gladstona i do ludu angielskiego, który mu podczas uwięzienia złożył liczne dowody swojej dobrej woli. Tej sympatji ludu angielskiego dla Irlandji, sympatji, która wzrasta z dniem każdym nie się oprzeć nie zdola. Mówca zakończył wezwaniem do odbywania zgromadzeń pomimo zakazu policji.

W miejscowości p. bytu cara, Fredensborgu, schwytano temi dniami nieznaną podejrzaną osobę; bliższych szczegółów dzienniki duńskie nie podają, bezwątpienia jednak zamierzonym był nowy zamach. Bezwzględnie po aresztowaniu nieznanego wezwany został do Fredensborga naczelnik policji petersburskiej.

Rząd belgijski zamierza przedłożyć Izbowi, zbierającym się na zwykłą sesję dnia 8 listopada, zmodyfikowany projekt ustawy o powszechnej służbie wojskowej. W projekcie tym usunięto ustępy, które napotkały na największy opór ze strony większości. Minister wojny zamierza także powiększyć liczbę pułków artylerji z 7 na 9. Półurzędowe zapewnienia, że takie pomnożenie artylerji nie będzie zbyt kosztownem, gdyż broń ta posiada już dzisiaj bardzo wielu nadliczbowych oficerów.

Własne telegramy Kurjera

Paryż 28 września. Hr. Münster ma dziś znów konferować z Fleurensem w sprawie zajść na granicy francuskiej. Właściciel lasów Lebeyne ogłasza w „Figarze“ że wcale nie wołano „wstrzymać się“.

Berlin 28 września. Wczoraj przedstawił pełnomocnik francuski Raindre hr. Herbertowi Bismarckowi całe zajście na granicy jak je zasięgnął z wiarogodnych źródeł francuskich Herbert Bismarck kilkakrotnie wyraził swoje ubolewanie, jakoteż i nadzieję że ten nieprzyjemny wypadek nie pociągnie za sobą żadnych większych skutków.

Baden 28 września. Król Milan ma w dniu 3 października tu przyjechać w odwiedziny do swej małżonki.

Wiedeń 27 września. Defraudacja w tu-tejszym urzędzie menniczym wynosi przeszło 100,000 zlr. Okazało się, że od r. 1880-go wynoszono potajemnie co dnia po jednym, a nawet po dwa kilo srebra z urzędu.

Budapeszt 27 września. Dzienniki opozycyjne węgierskie donoszą, że rząd miał powziąć postanowienie ufortyfikowania Pesztu kosztem 16 milionów zlr. i że ministerjum wojny wystąpi już w jesieni przed delegacjami z żądaniem odpowiedniego kredytu.

Berlin 28 września. Następcą tronu powróci do Berlina dopiero w maju roku przyszłego.

Berlin 28 września. Rozkazem gabinetowym cesarskim zniesiony został wykład nauki języka polskiego we wszystkich szkołach ludowych W. Ks. Poznańskiego i Prus Zachodnich, poczynając od d. 1-go października r. b.

Główny redaktor i wydawca:

Kazimierz Bartoszewicz.

Odpowiedzialny Redaktor:

Bolesław Dembowski.